

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu: 5614207254
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5614207254.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: KOLLIDENT s.r.o., so sídlom Čapajevova 23, 080 01 Prešov, IČO: 44 432 313, právne zast. JUDr. Lýdia Fabakyová, advokátkou, so sídlom Floriánova 12, 080 01 Prešov, proti žalovanému: MEDVE LM, s. r. o., so sídlom M. Pišúta 4010, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 44 050 038, právne zast. JUDr. Jaroslav Kokavec, so sídlom 1. mája 12, 031 01 Liptovský Mikuláš, v konaní o zaplatenie 21 633,37 eur s príslušenstvom, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/175/2017-555 zo dňa 18. apríla 2018, jednoznačne, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/175/2017-555 zo dňa 18. apríla 2018 v napadnutej časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 14 659,38 eur s príslušenstvom o d m i e t a .
- II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 4Cb/47/2014-504 zo dňa 25. apríla 2017, v spojení s opravným uznesením č. k. 4Cb/47/2014-539 zo dňa 28. augusta 2017 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi pohľadávku vo výške 14 659,38 eur spolu s úrokom z omeškania tak ako je uvedené vo výroku citovaného rozsudku, vo zvyšnej časti konanie zastavil a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 35,52 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že podanou žalobou sa žalobca v zmysle jej čiastočného späťvzatia domáhal zaplatenia nájomného na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov, uzavretej medzi stranami sporu dňa 15. augusta 2013. Medzi sporovými stranami sporu nebolo samotné uzavretie zmluvy, ani porušenie povinností z nej vyplývajúcich. V spore bola sporná jedine otázka platnosti tohto právneho úkonu z dôvodu, či popri sebe môže obstať zákonné vecné bremeno a nájomná zmluva respektíve, či možno prenajať nehnuteľnosť, ktorá je zaťažená vecným bremenom, nakoľko žalovaný zastával názor, že nájomná zmluva a zákonné vecné bremeno popri sebe nemôžu existovať.

3. Konajúci súd v bode 40 odôvodnenia uviedol, že vecné bremeno nemôže vlastníka nehnuteľnosti

obmedzovať v nakladaní s jeho nehnuteľnosťou, a ani ho obmedzovať v oprávnení prenajať podľa § 123 Občianskeho zákonníka. S názorom žalovaného, že žalobca chce takouto žalobou preklenúť plynutie prekluzívnej lehoty na uplatnenie si náhrady nájmu, sa konajúci súd nestotožnil. Konštatoval, že žalobca má legitímne očakávania, že má platne uzavretú nájomnú zmluvu, ktorá sa musí plniť a tým, že nehnuteľnosti prenajal oprávnenia a povinnosti zo zákonného vecného bremena prešli na nájomcu. Podľa konajúceho súdu tým, že žalovaný od žalobcu prenajal predmetné nebytové priestory, mohol ich užívať v širšom rozsahu než je nevyhnutný a navyše tieto využíval na výkon jeho podnikateľskej činnosti v oblasti tepelného hospodárstva za účelom dosiahnutia zisku.

4. Poukaz žalovaného na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 20Cdo/1265/98 označil v danom prípade za neaplikovateľný, keďže v tomto rozhodnutí išlo o zákonné vecné bremeno v nevyhnutnom rozsahu vo verejnom záujme.

5. Za podstatné v tomto spore o zaplatenie nájomného označil to, že zo strany žalovaného nebolo skutkovo preukázané, že nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu počas doby nájmu, žalovaný užíval len v nevyhnutnom rozsahu vyplývajúceho zo zákonného vecného bremena. Uviedol, že nájomná zmluva predstavuje širší rozsah práva predmetu nájmu ako nevyhnutný a nájomca užíval nebytové priestory, v podstate neobmedzené.

6. Skutočnosť, že predmetná nehnuteľnosť užívaná bola ako aj to, že žalovaný za jej užívanie neplatil žiadne nájomné bola nesporná a preto konajúci súd dojednané nájomné žalobcovi priznal (a to za január až august 2014) 8 x 1 666,67 eur plus pomernú časť nájomného za december 2013. Zároveň žalobcovi priznal úroky z omeškania, ktorých výška zodpovedá obchodnoprávnym predpisom a úroky z omeškania za nájomné splatné za október, november, december 2013 priznal do 12. septembra 2014, kedy došlo k zániku pohľadávky započítaním.

7. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 2 C. s. p.

8. O odvolaní žalovaného (list v spise č. 422) rozhodol ako súd odvolací, Krajský súd v Žiline, rozsudok č. k. 13Cob/175/2017-555 zo dňa 18. apríla 2018 tak, že rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/47/2014-204 zo dňa 25. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 4Cb/47/2014-539 zo dňa 28. augusta 2017, v časti týkajúcej sa rozsudku v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 14 659,38 eur s príslušenstvom potvrdil, výrok, ktorým žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 35,52 % zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že nárok má žalobca.

9. V dôvodoch rozsudku uviedol, že rozsudok okresného súdu posudzoval v rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov žalovaného obsiahnutých v ním podanom odvolaní zo dňa 9. mája 2017. Uviedol, že v časti povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 14 659,38 eur s príslušenstvom sa stotožnil. V jednotlivých bodoch odôvodnenia sa podrobne vyjadril k jednotlivým odvolacím dôvodom a za podstatný odvolací dôvod označil rozdielnosť inštitútu zákonného vecného bremena a inštitútu nájmu nebytového priestoru, s ktorou otázkou sa zaoberal v bode 23 odôvodnenia. Konštatoval, že nájom nebytového priestoru je upravený zákonom č. 116/1990 Zb. a že vo všeobecnosti úprava vecných bremien je obsiahnutá v Občianskom zákonníku v ustanovení § 151n a nasledujúce ustanovenia Občianskeho zákonníka.

10. Uviedol, že v prípade vecných bremien zriadených priamo zo zákona ide vo svojej podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti. Toto obmedzenie vlastníckych práv je výrazom prevahy verejného záujmu nad záujmami jednotlivca bez toho, aby toto zasahovanie bolo podmienené.

11. Súhlasom zo strany dotknutého vlastníka. Vecné bremená zriadené ex lege majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Vzhľadom na rozdielnosť obsahu inštitútu vecného bremena a inštitútu nájmu nebytových priestorov krajský súd poukázal, že

zmluva o nájme nebytových priestorov určeného na prevádzku technologického zariadenia, a to plynová kotolňa je zmluvou, ktorá bola sporovými stranami uzavretá dobrovoľne.

12. K tvrdeniu žalovaného ohľadne neplatnosti nájomnej zmluvy odvolací súd uviedol, že zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 15. augusta 2013 riešila širší rozsah práva žalovaného ako nájomcu užívať predmet nájmu ako zákonné vecné bremeno, ktoré predstavuje len nevyhnutný rozsah užívania žalovaných, práve pre odlišnosť rozsahu obsahu práv týchto dvoch inštitútov nebolo možné zavretú zmluvu o nájme nebytových priestorov postihnúť neplatnosťou, resp. že by nemala svoje opodstatnenie proti zákonom vecnom bremene, ktoré vyplýva z ustanovení zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Krajský súd dodal, že inštitút nájmu rieši širší rozsah práv užívania predmetu nájmu ako právo vyplývajúce zo zákonného vecného bremena, ktoré predstavuje len nevyhnutný rozsah práva užívania, pričom žalobca poskytol žalovanému uzavretou zmluvou o nájme nebytových priestorov zo dňa 15. augusta 2013 nebytových priestor na užívanie, aby žalovaný mohol prevádzkovať kotolňu na dodávku tepla a tým vykonávať aj svoju podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku.

13. V časti týkajúcej sa výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p.

14. Proti tomuto rozsudku s vyznačenou právoplatnosťou dňa 10. mája 2018 odvolacieho súdu, dovolanie podal žalovaný, podaním doručeným súdu 25. júna 2018 (list v spise č. 570).

15. Prípustnosť dovolania označil ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p.

16. Za podstatu predmetného konania označil vyriešenie právneho problému, či za trvania zákonného vecného bremena je možné nehnuteľnosti, na ktoré sa zákonné vecné bremeno vzťahuje uzavrieť nájomnú zmluvu medzi povinným a oprávneným z vecného bremena. Konštatoval, že samotné dobrovoľné uzavretie nájomnej zmluvy akokoľvek dobrovoľne obchádzať zákon a vytvárať duplicitu užívacieho práva toho istého subjektu k tomu istému predmetu za rovnakým účelom a odplatu. Takéto vytvorenie právneho stavu označil za také, ktoré odporuje zákonu, a preto zmluvu o nájme zo dňa 15. augusta 2013 označil za neplatnú. Za jednoznačné konštatoval, že nájom a vecné bremeno pri zhodnom predmete užívania nemôžu popri sebe existovať priestory, ktoré oprávnená osoba užíva z titulu práva zodpovedajúcemu vednému bremenu nemôže byť za trvania vecného bremena vlastníkom, ktorého vecne bremeno obmedzuje, platne (znovu) prenechané do užívania nájomnou zmluvou, aj keby išlo o zmluvu uzavretú s nositeľom zodpovedajúcim vecnému bremenu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 206Cdo/285/2005).

17. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátil na ďalšie konanie.

18. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca a navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť. Podľa žalobcu žalovaný v dovolaní neuviedol v čom spočíva nesprávne posúdenie veci, neoznačil konkrétne, čím a ktorým ustanovením prípustnosť dovolania označuje, čo je jedným z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ C. s. p.

19. Konštatoval, že dovolateľ iba opätovne poukazoval na dôvody, ktoré konkretizoval v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Podľa žalobcu, žalovaný nesplnil ani povinnosť poukázať na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, keď v dovolaní označil rozhodnutie Českej republiky, ktorým je riešený úplne iný skutkový a právny stav a právne posúdenie. Podľa žalobcu žalovaný jednoznačne nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedenom v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. a preto navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu trovy odvolacieho konania vo výške 100 %.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana v neprospech, ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné

odmietnuť.

21. Predmetom dovolacieho konania je návrh na začatie konania doručený Okresnému súdu Liptovský Mikuláš, za účinnosti O. s. p. dňa 18. augusta 2014, o ktorom Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol rozsudkom č. k. 4Cb/47/2014-50 zo dňa 25. apríla 2017, teda za účinnosti C. s. p.

22. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (1. júla 2016).

23. Súd prvej inštancie citovaným rozsudkom v časti týkajúcej sa dovolania rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi peňažnú pohľadávku vo výške 14 659,38 eur spolu s úrokom z omeškania vyčíslenom tak ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

24. O odvolaní žalovaného (list v spise č. 522), ako odvolací súd, rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom sp. zn. 13Cob/175/2017 zo dňa 18. apríla 2018 tak, že rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Cb/47/2014-504 zo dňa 25. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 4Cb/47/2014-539 zo dňa 28. augusta 2017 v časti v napadnutom výroku o povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 14 659,38 eur s príslušenstvom potvrdil.

25. Predmetom dovolania žalovaného (list v spise č. 570) je uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 14 659,38 eur s príslušenstvom, ako aj náhrada trov konania.

26. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol C. s. p. ako nový civilný procesný kódex v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou O. s. p. je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy, nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotnom dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu).

27. V zmysle uvedeného úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným) sekundárnym záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený pre opačný postup nedáva Civilný sporový poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému primárnemu záveru, platná právna úprava neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť napadnutého rozhodnutia neprípustným dovolaním, porušil by zákon.

28. V danom prípade žalovaný dovolaním napáda správnosť rozhodnutia, ktorým bol odvolacím súdom zaviazaný zaplatiť sumu vo výške 14 659,38 eur s príslušenstvom (úrokom z omeškania titulom dlžného nájomného) za nájom nebytových priestorov vo výške 100,92 m² nachádzajúcich sa na prízemí stavby bloku E. súpisné č. XXXX, postavenej na parcele č. V. a parcele č. V., zapísanej na LV č. XXXX, ktoré boli prenajaté zmluvou o nájme nebytových priestorov uzavretou dňa 15. augusta 2013.

29. Z obsahu obidvoch rozhodnutí ako súdu prvej inštancie je zrejmé, že základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti návrhu na zaplatenie titulom dlžného nájomného vyplývajúceho zo zmluvy o nájme nebytových priestorov bola žalovaným kladená otázka, či je za trvania vecného bremena možné nehnuteľnosti, na ktoré sa zákonné vecné bremeno vzťahuje uzavrieť nájomnú zmluvu medzi povinným a oprávneným z vecného bremena.

30. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie je zrejme, že inštitút nájmu rieši rozsah užívania predmetu nájmu ako právo vyplývajúce zo zákonného vecného bremena, ktoré predstavuje len nevyhnutný rozsah užívania, pričom žalobca poskytol žalovanému uzavretou zmluvou o nájme nebytových priestorov zo dňa 15. augusta 2013 nebytový

priestor na užívanie, aby žalovaný mohol prevádzkovať kotolňu na dodávku tepla a tým vykonávať aj svoju podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku.

31. Z obsahu vykonaného dokazovania, ako aj odôvodnenia rozhodnutí obidvoch inštancií nie je sporné, že zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 15. augusta 2013 bola uzavretá obidvoma stranami dobrovoľne, z ktorej vyplýval záväzok žalobcu - prenajímateľa prenajať žalovanému nebytový priestor a záväzok žalovaného dohodnuté nájomné žalobcovi - prenajímateľovi zaplatiť. Sporná otázka pre žalovaného nastala jeho povinnosť platiť dohodnuté nájomné za prenájom nebytových priestorov v čase, keď nastal okamžik jeho povinnosti jeho záväzok za nájom zaplatiť, a to z dôvodu, že i keď dobrovoľne zmluvu na nebytové priestory za dohodnutý nájom uzavrel, návrh o určenie jej neplatnosti nepodal, začal tvrdiť, že zmluva nemôže byť platná, nakoľko existovalo podľa neho na prenájaté priestory vecné bremeno, a preto nehnuteľnosť, na ktoré sa vzťahovalo vecné bremeno nebolo možné zmluvu o nájme nebytových priestorov uzavrieť.

32. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné súd vymenované v ustanoveniach rozhodnutiach § 420 a § 421 C. s. p.

33. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., ktorým žalovaný prípustnosť dovolania označil je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu;
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne

34. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu napr. III. ÚS 474/2017). Osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

35. Z obsahu dovolania žalovaného je iba zrejmé, že dovolateľ prípustnosť dovolania vymedzil všeobecne ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p. a konštatovanie, že práva z vecného bremena a práva z nájomnej zmluvy oprávňujú oprávneného z vecného bremena a nájomcu užívať predmet vecného bremena a predmet nájmu stanovenom rozsahu a že v obidvoch prípadoch ide v podstate o užívacie právo oprávneného, či nájomcu za odplatu a že v prípade ak sa jedná o totožný predmet vecného bremena, či nájmu nie je možné tom istom čase a už vôbec nie medzi tými istými subjektami zriadiť dva právne inštitúty k tomu istému predmetu. S poukazom na uvedené preto podľa žalovaného nie je možné ustáliť záver, že nájom a vecné bremeno pri zhodnom predmete užívania môžu popri sebe existovať, a preto zmluva o nájme zo dňa 15. augusta 2013 je neplatná.

36. Žalovaný ako podporu jeho tvrdenia, že odvolací súd sa pri riešení tejto otázky o d ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odklonil, citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 206Cdo/285/2005.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukaz preukazujúci prípustnosť i dovolania na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky označil pre posúdenie prípustnosti dovolania zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. za právne irelevantný, nakoľko nejde o prax dovolacieho súdu Slovenskej republiky.

38. Žalovaný v dovolaní taktiež nešpecifikoval zrozumiteľne jasne a jednoznačne, ktorá otázka v rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ešte nebola riešená. Poukazoval iba na nesprávne vyhodnotenie práv z vecného bremena a práv z nájomnej zmluvy obidvoma súdmi.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej veci dospel k záveru, že dovolanie žalovaného

vyššie uvedené zákonné vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. neobsahuje.

40. Žalovaným označenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p. vylučuje. Označenie prípustnosti dovolania s poukazom na citované ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. a v danom prípade je irelevantné.

41. Dovolateľ súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

42. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 C. s. p.) z uvedených dôvodov dovolanie žalovaného odmietol.

43. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.